

Záverečná správa projektu

Príprava na e-vzdelávanie

Kód projektu 13120120011

Príloha: hodnotiacá správa

Poslanie a ciele

Projekt bol zameraný na vývoj a poskytovanie pilotných inovatívnych kurzov pre autorov, manažérov, tútorov a administrátorov e-vzdelávania (e-learning). Prebiehal kombinovanou metódou (blended learning) využívajúcou prezenčné aktivity a e-vzdelávanie cez Internet, pričom prezenčné aktivity boli zredukované na čo najnižšiu mieru. Jeho poslaním bolo poskytnúť aktérom pôsobiacim v systéme e-vzdelávania alebo zamestnancom plánovaným na takéto pôsobenie možnosť absolvovať školenia na nosné témy tohto systému a rozvíjať svoje vedomosti, zručnosti a postoje spojené s aktívnym využitím najnovšej metodiky e-vzdelávania. Dôraz sa kládol hlavne na zvýšenie kvality pedagogických aspektov e-vzdelávania, ktoré sú často zatienené sekundárnymi problémami počítačových technológií.

K špecifickým cieľom projektu patrili rozvoj zručností a postojov potrebných na samoštúdium, získanie vedomostí z oblasti systémov na manažment výučby (Learning Management System, LMS) a získanie špecifických vedomostí z oblasti prípravy študijných materiálov pre dištančné vzdelávanie (autori kurzov e-vzdelávania), s ďalším prehĺbením vedomostí a zručností z oblasti tvorby multimediálnych a elektronických materiálov. Ďalšie možné modifikácie štúdia sa zameriavali na vedenie, riadenie a administráciu kurzov e-vzdelávania (tútori, administrátori a manažéri) a na pedagogicky efektívne využitie videokonferencií vo vzdelávaní.

Získané vedomosti sa upevňovali a rozvíjali metódou „učenia sa robením“, samoštúdiom a riešením zadaní kurzu smerujúcich k riešeniu zadania záverečnej práce. Použitie pilotných, monitorovacích a hodnotiacich aktivít malo pritom viesť k docieleniu vysokej kvality vyvíjaných kurzov

Cieľové skupiny

Cieľovou skupinou boli učitelia všetkých typov škôl, najmä vysokoškolskí a stredoškolskí učitelia, ale aj zamestnanci verejnej správy, samosprávy a ďalších inštitúcií zaoberajúci sa tréningom a vzdelávaním.

Projekt sme podali aj s očakávaním získania podpory pre Slovenskú e-akadémiu ako centrum poskytujúce ďalšie vzdelávanie.

Aktivity projektu

Nosnými aktivitami projektu boli:

- Samoštúdium z tlačených materiálov a cez Internet doplnené v obmedzenom rozsahu prezenčnými aktivitami zameranými na vytváranie učiacej sa komunity.
- Získanie základných zručností v práci s počítačmi pod dohľadom inštruktorov.
- Riešenie zadaní tvoriacich súčasť záverečnej práce.
- Diskusia skúseností a problémov v rámci diskusných fór.
- Obhajoba záverečnej práce.

Budovanie systému kombinovaného vzdelávania s významným podielom e-vzdelávania pozostávalo z:

- vytvorenia a poskytovania obsahu (študijný balík, elektronické a tlačené študijné prostredie), z poskytovania študijnej podpory (tútori, administrácia),
- z vytvorenia virtuálnej triedy/univerzity na komunikáciu aktérov vzdelávania (diskusné fóra, chat, videokonferencie atď.)
- z riadenia vzdelávania (vrátane evaluácie kurzov).

1. Tvorba študijných materiálov. V úvodnej fáze boli študijné materiály dostupné v elektronickej forme (e-knihy) na Internete v LMS Moodle na adresách modle.eas.sk, neskôr elearn.elf.stuba.sk/moodle. Tam prebiehala aj komunikácia v rámci učiacej sa komunity (diskusné fóra na jednotlivé témy kurzu, videokonferencie) a potrebná administrácia. Poskytovanie kurzov aj prezenčných aktivít bolo prispôsobované rôznym východiskovým vedomostiam záujemcov a rôznym rolám v rámci vzdelávacieho systému (autori študijných materiálov, tútori, manažéri a administrátori). Po vyzretí elektronických materiálov boli k plánovaným 5 modulom vydané tlačené materiály. Počas riešenia projektu došlo k miernej zmene autorského tímu, keď z neho pre osobné problémy (zmena zamestnávateľa, zdravotné a rodinné problémy a zrejme aj nespokojnosť s financovaním projektu zo strany SORO) odstúpila Ing. I. Orbánová. Kolektív bol neskôr doplnený prof. Dr. M. Fikarom, odborníkom na LMS Moodle. Jeho aktivity v rámci tvorby študijných materiálov boli financované z iných zdrojov.

Vytvorené materiály:

Modul č. 1

Mikuláš Huba, Katarína Pišútová – Gerber: Základy e-vzdelávania. Slovenská technická univerzita v Bratislave, Slovenská e-akadémia, n. o., 2007, 112 strán, ISBN 978-80-89316-00-7

Modul č. 2

Mikuláš Huba, Pavol Bisták a Miroslav Fikar: Systémy na riadenie výučby (LMS). Slovenská technická univerzita v Bratislave, Slovenská e-akadémia, n. o., 2007, 126 strán, ISBN 978-80-89316-01-4

Modul č. 3

Mikuláš Huba, Pavol Bisták a Miroslav Fikar: Autori e-vzdelávania. Slovenská technická univerzita v Bratislave, Slovenská e-akadémia, n. o., 2007, 214 strán, ISBN 978-80-89316-02-1

Modul č. 4

Mikuláš Huba a Pavol Bisták: Manažéri a administrátori e-vzdelávania. Slovenská technická univerzita v Bratislave, Slovenská e-akadémia, n. o., 2007, 90 strán, ISBN 978-80-89316-03-8

Modul č. 5

Mikuláš Huba a Pavol Bisták: Videokonferencie v e-vzdelávaní. Slovenská technická univerzita v Bratislave, Slovenská e-akadémia, n. o., 2007, 90 strán, ISBN 978-80-9316-04-5

2. Nábor študujúcich. Informácie o školeniach sme šírili príspevkami na konferenciách (Virtuálna univerzita '04 až '07, DIVAI Nitra 2005-2007, ICETA, september 2005 a 2007, Konf. SSKI 2005, EULLEARN TTG B Conference 2005 v Liberci, Didinfo 2006, Konf. ČADUV 2007, Elearning Hradec Králové 2007 atď.), tlačovými vyhláseniami, organizáciou seminárov a konferencií, propagačnými materiálmi (plagátmi) distribuovanými na každoročne organizovaných výstavách ACADEMIA, Racio Energia, Elosys Trenčín listom vedeniu stredných škôl a univerzít/fakúlt, priamym oznamom učiteľom zaradeným v našej databáze, oznamom cez web stránky Slovenskej e-akadémie a LSDV pri STU, pomocou časopisu atp, informáciami na známych serveroch (www.education.sk), článkami v Ročenke absolventov a priateľov FEI STU (2004-7) atď.

3. Recenzie, kritickí čitatelia, vnútorné overenie

Pilotnému overovaniu na frekventantoch kurzov predchádzalo vnútorné overenie skupinou 10 kolegov - kritických čitateľov, ktorí pracujú a majú záujem o vzdelávanie sa v danej oblasti a pripomienkovanie materiálov a systému kurzov od dvoch nezávislých recenzentov. Pripomienky recenzentov boli zohľadnené aj pri vydávaní tlačenej verzie materiálov.

4. Pilotné kurzy.

Cieľom pilotného overovania bola optimalizácia vyvíjaných študijných materiálov a celého systému poskytovania kurzov (vrátane otázok na sebahodnotenie, písomných zadaní a zadaní záverečných prác, atď.). Spätnú väzbu od študentov sme získavali prednostne formou neformálnych pohovorov, analýzou výsledkov písomných zadaní, priebehu diskusií na prezenčných aktivitách a sledovaním reakcií študujúcich. Získané skúsenosti sme systematicky vyhodnocovali a využívali na ďalšie úpravy kurzu a jeho poskytovania.

Celkove sa pilotného overovania zúčastnilo 135 účastníkov, z toho 86 obhájilo záverečnú prácu. Vyvinuté materiály a získané skúsenosti boli ďalej využité, vylepšované a rozvíjané v celom rade ďalších projektov a výrazne prispeli k rozvoju e-vzdelávania v regióne Bratislavy.

5. Diseminácia výsledkov. Podobne ako na nábor študentov, informácie o školeniach sme šírili príspevkami na konferenciách, tlačovými vyhláseniami a konferenciami, organizáciou seminárov a konferencií, propagačnými materiálmi, listom vedeniu stredných škôl a univerzít/fakúlt, priamym oznamom učiteľom zaradeným v našej databáze, oznamom cez web stránky Slovenskej e-akadémie, n.o. a LSDV pri STU, informáciami na známych serveroch (www.education.sk) atď.

Ako najlepšia forma diseminácie sa ukázali byť samotné študijné materiály, ktoré boli prijaté zo strany študujúcich veľmi kladne. Svedčia o tom okrem iného aj citácie kurzových materiálov z konferencie na Ekonomickej univerzite v Bratislave v marci 2008:

Kristová, L., Košútová, T.: Testy v Moodle. Recenzovaný zborník príspevkov z medzinárodnej konferencie „Inovačný poces v e-learningu“, EU v Bratislave, marec 2008, s.56-59.

Cituje: Huba, M., Bisták, P., Fikar, M.: Príprava na e-vzdelávanie. Modul č.2 Systémy na riadenie výučby (LMS). STU Bratislava, Slovenská e-akadémia, n. o., Bratislava 2007.

Ondrejková, A.: E-learning v predmete Počítačové právo. Recenzovaný zborník príspevkov z medzinárodnej konferencie „Inovačný proces v e-learningu“, EU v Bratislave, marec 2008, s.68-73.

Cituje:

Huba, M., Pišútová-Gerber, K.: Príprava na e-vzdelávanie. Modul č.1. Základy e-vzdelávania. STU Bratislava, Slovenská e-akadémia, n. o., Bratislava 2007.

Huba, M., Bisták, P., Fikar, M.: Príprava na e-vzdelávanie. Modul č.3. Autori e-vzdelávania. STU Bratislava, Slovenská e-akadémia, n. o., Bratislava 2007.

Szivosová, M.: Využitie e-learningu vo vzdelávacom procese. Recenzovaný zborník príspevkov z medzinárodnej konferencie „Inovačný proces v e-learningu“, EU v Bratislave, marec 2008, s.113-120.

Cituje:

Huba, M., Bisták, P., Fikar, M.: Príprava na e-vzdelávanie. Modul č.2. Systémy na riadenie výučby (LMS). STU Bratislava, Slovenská e-akadémia, n. o., Bratislava 2007.

Trochanová, H.: Adaptabilita a rôznorodosť e-learningových kurzov. Recenzovaný zborník príspevkov z medzinárodnej konferencie „Inovačný proces v e-learningu“, EU v Bratislave, marec 2008, s.121-123.

Cituje:

Huba, M., Bisták, P., Fikar, M.: Príprava na e-vzdelávanie. Modul č.3. Autori e-vzdelávania. STU Bratislava, Slovenská e-akadémia, n. o., Bratislava 2007.

Materiály boli jedinou formou odmeny pre študujúcich, ktorí dospeli až k vypracovaniu záverečnej práce a k jej obhajobe. Pri prezentácii materiálov na konferenciách v Hradci Králové a Virtuálna univerzita sme sa však stretli s dobrým ohlasom aj zo strany širšej verejnosti, čo zrejme zohľadníme v budúcnosti ich opakovaným vydaním.

6. Dosiahuté výsledky projektu

Uved'te podrobne očakávané výsledky projektu v štruktúre:

- **výstup**
Počet novovzniknutých a inovovaných foriem a programov terciárneho a ďalšieho vzdelávania 1/1
4.1 počet žiakov/študentov študujúcich podľa novovytvorených učebných osnov 90/135
2.4 počet programov ďalšieho vzdelávania učiteľov, lektorov a inštruktorov ďalšieho vzdelávania 5/5
5.2 Počet podporených inštitúcií ďalšieho vzdelávania 3/3

Vznikol najrozsiahlejší súbor školení venovaných e-vzdelávaniu na Slovensku tvorený 5 modulmi (programami). Do pilotného overovania novovyvinutých študijných materiálov a vzdelávacích modelov sme plánovali zaradiť 80 študujúcich. Celkový počet účastníkov prezenčných stretnutí (135) nakoniec výrazne prevýšil plán. Plánovanému počtu účastníkov sa nakoniec takmer vyrovnal aj počet obhájených záverečných prác, k čomu prispela najmä obetavá práca kurzového tímu tútorov, medzi ktorých boli zainteresovaní nadšenci e-vzdelávania z dvoch fakúlt STU v Bratislave (FEI a FCHPT) a z Ekonomickej univerzity. Školení sa zúčastnilo aj množstvo osôb z ďalších inštitúcií. Pretože však išlo len o jedincov, vykazujeme ako

počet podporených inštitúcií číslo 3. Myslíme si, že nebyť výrazného úvodného meškania projektu zavineného hlavne nepripravenosťou SORO mohol aj celkový počet absolventov výrazne prekročiť pôvodne plánované čísla.

Okrem vývoja študijných materiálov a samotných školení na tému e-vzdelávania sme plánovali disemináciu aktivít projektu na 3 ročníkoch konferencie Virtuálna univerzita. Vďaka predĺženiu projektu tak bolo možné urobiť na štyroch ročníkoch, pričom prvá informácia bola poskytnutá už na 5. ročníku tejto medzinárodnej konferencie organizovanej pod záštitou Komiséra EU Jána Figeľa v decembri 2004.

Namiesto plánovaných 8 konferenčných príspevkov na konferenciách zameraných na tematiku dištančného vzdelávania (eLearn Žilina, DIVAI Nitra, DIDINFO Banská Bystrica, ICETA Košice, atď.) sme nakoniec prezentovali informácie o projekte v 14 konferenčných príspevkoch a v 4 ročenkách Spolku absolventov a priateľov FEI STU:

Články v zborníkoch konferencií

1. HUBA M., BISTÁK P.: Teacher Training for e-Learning. In: 8th International Conference Virtual University VU 07, December 13-14, 2007, Bratislava pp.247-251.
2. HUBA M., ROVANOVA L.: ACCREDITATION OF E-LEARNING COURES:WHAT ARE THE KEY ISSUES. In: Medzinárodná konferencia ČADUV - Podmienky akreditace E-learningových programu", Poděbrady 15.-16.4.2007, s.
3. HUBA M., ROVANOVA L.: BULDING QUALITY IN E-LEARNING. In: ICETA 2007-5th International Conference on Emerging e-K-Learning Technologies and Applications, 6-8.9.2007- Stará lesná, s.1-6 "CD".
4. HUBA M., ŽÁKOVÁ K., VAJDOVÁ A.: Podpora informatizácie na FEI STU. In: Medzinárodná konferencia DIVAI 2007, Nitra, máj 2007, s,97-100.
5. HUBA M.: Príprava učiteľov na E-vzdelávanie. In: Sborník príspevkov z konferencie a souťaže eLearning 2004, 6.-8.11.2007, Hradec Králové,s.289-294.
6. HUBA M.: Desať rokov centra DV PRI STU V Bratislave In: Zborník príspevkov z vedeckého seminára DIVAI 2006.
7. HUBA M.: University Staff Development and e-Learning. In: In.:Zborník z 7th International conference "Virtual university", 14.-15.12.2006, Bratislava; s. 221 - 223.
8. HUBA M., ŽÁKOVÁ K.: Vzdelávanie pracovníkov univerzít a E-Learning. In: In: Medzinárodná konferencia "DININFO 2006", 30.-31.3.2006, B.Bystrica, s. 131 - 134.
9. HUBA M.: About Experience with e-Learning in Engineering Education. In: Conference Proceodings ICETA, 13.14.septembra 2005, Košice, CD.
10. HUBA M., BISTÁK, P., ŽÁKOVÁ, K: Budovanie učiacej sa komunity. In: Medzinárodná konf. SSKI, Kybernetika a informatika, 9.11.2.2005, Dolný Kubín,

s. 348-351.

11. HUBA M., BISTÁK P., VAJDOVÁ A., ŽÁKOVÁ K.: Information on Some Projects Solved at the SUT in Bratislava. In: Technical University of Liberec EULLEARN TTG B Conference of the Czech-Slovak EULLearN Relay Centres, 2.4. september 2005s.21-31.
12. HUBA M.: Teacher Training on e-Learning by e-Learning. In: 6th International Conference Virtual University VU 05, december 15-16, 2005, Bratislava, pp.244-247.
13. HUBA M., BISTÁK P., VAJDOVÁ A.: Vzdelávanie zamestnancov univerzít. In: Dištančné vzdelávanie v aplikovanej informatike, Nitra, 19.5.2005, s.100-105 .
14. HUBA M., BISTÁK P., VAJDOVÁ A., ŽÁKOVÁ K.: Activities of the DE Centre at the STU Bratislava. In: 5th International Conference "Virtual University VU 04, december 16-17, 2004, Bratislava Slovak Republic, pp.25-28
15. Kolektív: *Ročenka Spolku absolventov a priateľov FEI STU (EF SVŠT)*. Kapitola 5. 10 Budovanie učiacej sa komunity – od dištančného k celoživotnému vzdelávaniu. ročníky: 2004
16. Kolektív: *Ročenka Spolku absolventov a priateľov FEI STU (EF SVŠT)*. Kapitola 5. 10 Budovanie učiacej sa komunity – od dištančného k celoživotnému vzdelávaniu. ročníky: 2005
17. Kolektív: *Ročenka Spolku absolventov a priateľov FEI STU (EF SVŠT)*. Kapitola 5. 10 Budovanie učiacej sa komunity – od dištančného k celoživotnému vzdelávaniu. ročníky: 2006
18. Kolektív: *Ročenka Spolku absolventov a priateľov FEI STU (EF SVŠT)*. Kapitola 5. 10 Budovanie učiacej sa komunity – od dištančného k celoživotnému vzdelávaniu. ročníky: 2007

Ďalšie využitie vyvinutých kurzov na strednom Slovensku a vyvinutie ďalších modulov plánované v spolupráci so Slovenskou e-akadémiou Banská Bystrica, n. o. sa nakoniec nerealizovalo, pretože vďaka trojdňovému omeškaniu pri doručení výročnej správy bola táto n. o. zrušená. Keď si túto razantnosť dáme do vzťahu aj s trojročným meškaním platieb v rámci niektorých projektov ESF, niet sa čo čudovať odlivu nádejných mladých pracovníkov z oblasti vzdelávania a ich odchodu do firiem, prípadne odchodu do zahraničia.

- **výsledky**

Počet účastníkov, ktorí absolvovali jednu z nových foriem alebo programov 90/135

1.4 Počet učiteľov, lektorov, inštruktorov ďalšieho vzdelávania, ktorí úspešne ukončili programy ďalšieho vzdelávania 90/86

7. Pridaná hodnotu projektu

Základným cieľom projektu bolo zvýšiť kvalitu pedagogických aspektov e-vzdelávania, ktoré sú často zatienené sekundárnymi problémami počítačových technológií, keď stredobodom záujmu nebýva študent a efektívnosť jeho vzdelávania, ale samotná technológia. V tomto smere projekt dosiahol až prekročil plánované ciele, najmä keď zoberieme do úvahy čisto kvantitatívne ukazovatele.

Dosiahnuté výsledky však nemôžu viesť k prílišnému optimizmu: treba si uvedomiť, že do projektu sa zapojila najmä skupina nadšencov, ktorí tak urobili z osobného záujmu aj bez vonkajších stimulov. Na dosiahnutie podobných výsledkov v celej populácii učiteľov vysokých škôl by bolo potrebné vytvoriť motivačné prostredie na inštitucionálnej úrovni, na čo sme upozorňovali už v článku *Huba, M., Jakab, F.: Projekt slovenskej virtuálnej univerzity* uverejnenom v rámci konferencie Virtuálna univerzita 2004.

8. Implementácia aktivít

Po schválení projektu sa riadiaci tím stretol prostredníctvom videokonferencie za účelom spresnenia úloh a rozpočtu. Zhodnotil sa aktuálny stav vývoja nových materiálov a pripravil propagačný materiál, ktorý sa poskytol zástupcom tlače pri tlačovej konferencii organizovanej z príležitosti konferencie Virtuálna univerzita'04 (pozri www.eas.sk alebo www.primakurzy.sk) a návštevníkom konferencie.

Pripravili sa webovské stránky školení (verejná a interná časť) a oslovili všetky univerzity v regióne.

Dohodli sa kontrolné dni pre jednotlivé podúlohy projektu a termíny na zasielanie postupových správ. Prebehli úvodné stretnutia jednotlivých autorských tímov. Vznikli prvé verzie rukopisov elektronických študijných materiálov.

Medzitým však úplne uviazli finančné toky projektu a nadšenie projektového tímu nahlodalala neistota ohľadne ďalšieho osudu projektu. Pri návšteve SORO v septembri 2005 sme zvažovali možnosť ukončenia projektu – informáciu, ako v tomto smere postupovať sme však nedostali. Po dlhotrvajúcich diskusiách a prvých zrealizovaných platbách v roku 2006 sme sa nakoniec rozhodli projekt ukončiť pokiaľ možno v plánovanom rozsahu. V dôsledku vzniknutých oneskorení však bolo treba upraviť harmonogram realizácie projektu, keď sme sa nakoniec rozhodli podstatne skrátiť úvodné pilotné overenie materiálov a školenia realizovať výhradne s využitím elektronických materiálov. To síce o niečo znížilo komfort študujúcich, ale zasa prispelo k zvýšenej kvalite vytlačených materiálov, ktoré stihli lepšie vyzrieť.

Zabrzdenie aktivít projektu a zneistenie autorského kolektívu sa prejavilo aj už spomínanou potrebou jeho prestavby, keď z neho vystúpila Ing. I. Orbánová. Rýchly vývoj v oblasti LMS Moodle (striedanie nových verzií v relatívne rýchлом slede) spojený s neplánovaným nárastom práce v tejto oblasti sme zohľadnili doplnením kolektívu o prof. Dr. M. Fikara.

9. Zabezpečenie rovnosti príležitostí v rámci projektu

Školenia nemali vstupné predpoklady, ktoré by vylučovali účasť nejakých skupín záujemcov. Uspokojili všetkých záujemcov o školenia.

10. Dopad aktivít projektu

Rozvoj e-vzdelávania priamo závisí od stupňa informatizácie spoločnosti (zručnosti práce s počítačmi, dostupnosť Internetu, práca s databázami, atď.). E-vzdelávanie samotné sa ponúka na zvyšovanie stupňa informatizácie, takže rozvoj e-vzdelávania možno považovať za priamu súčasť rozvoja informačnej spoločnosti. V súčasnosti

existuje aj vďaka ESF množstvo školení pre systematické vzdelávanie pracovníkov vzdelávacích inštitúcií v tejto oblasti. Chýba však motivačný systém, ktorý by ich k takémuto vzdelávaniu viedol a zďaleka nie všetci sú ochotní robiť tak z vlastnej iniciatívy. Z iniciatívy projektu vznikol na FEI STU na podporu elektronického vzdelávania server s LMS Moodle. Ku začiatku marca 2008 (verzia 1.8.4) je na tomto serveri registrovaných 3425 používateľov, počet prihlásených už v niektorých dňoch prekračuje číslo 1000, vytvorených je cez 300 kurzov, približne polovica z tohto počtu je už aj naplnených. K rozvoju elektronického vzdelávania na FEI prispieva i vzdelávací portál eLearn central s LMS Moodle, verzia 1.8.2. K začiatku marca 2008 je na ňom registrovaných 1231 používateľov, vytvorených je 99 kurzov, ktoré sú v rôznych štádiách vývoja. Viaceré z nich si už získali popri rôznych národných oceneniach aj medzinárodnú reputáciu. Na portáli Moodle na FCHPT je registrovaných 3483 užívateľov a 138 kurzov. Server Moodle si už nainštalovali aj na FIIT STU, rozbieha sa elearning na Ekonomickej univerzite. Prispel k tomu aj projekt Príprava na e-vzdelávanie.

11. Stav finančných prostriedkov k 29.2.2008

A	Plánovaný rozpočet na projekt		1991205,00
B	Uskutočnené výdavky – žiadané v rokoch 2005-2007		1965974,34
C	Neschválené výdavky		29612,60
D	Žiadané výdavky bez neschválených	B-C	1936361,74
E	Refundované výdavky		1121130,11
F	Ostáva refundovať	D-E	815231,63
G	Nevyčerpané prostriedky	A-D	54843,26

S ohľadom na to, že takmer polovica nákladov projektu zostáva refundovať, je zatiaľ predčasné robiť komplexné záverečné zhrnutie, uvedieme tu len niekoľko postrehov.

Až pri uzatváraní kontraktov sa zistilo, že projekty treba predfinancovať a že partneri nemôžu získať svoj podiel z rozpočtu ani prispievať k predfinancovaniu. Tiež sme nevedeli, že refundácia vynaložených nákladov môže trvať aj 2 roky. Neskôr, v septembri 2005, sme po získaní obrazu o nefunkčnosti SORO chceli z projektu vystúpiť. Navštívená pracovníčka SORO nás však informovala, že to nie je možné a sľúbila skorú nápravu situácie. Realita bola iná a jej dôsledkom je, že projekt postavený na kalkulácii skutočných nákladov v cenách pred začiatkom projektu bol pre nás stratový už len vďaka oneskoreniam a potrebe zobrať úver. Stratovosť sa ďalej prehĺbila nebývalou administratívno-byrokratickou záťažou a potrebou predĺžovania projektu, ktoré sme financovali opäť z vlastných zdrojov. Niektoré náklady pritom rastú aj po skončení aktivít projektu (náklady na vedenie osobitného účtu projektu).

Keď hovoríme o stratovosti nákladov projektu, na porovnanie môžeme uviesť, že napr. za zrovnateľný (alebo skôr menší) kurz Net-trainers (<http://www.ucv.zcu.cz/kurz.php?kurz=1&num=130>) poskytovaný ZČU Plzeň platia účastníci 18 500 Kč, čo je zhruba 24 000 Sk. To by pri počte absolventov končiacich v našom projekte záverečnou prácou predstavovalo vyššiu sumu, ako bol celkový rozpočet nášho projektu – a to už bez započítania samotného vývoja kurzu, ktorý bol v prípade kurzu Net-trainers financovaný z projektov EU!